

Op de korrel

FOTO: MARIA BROUWER

Zijn we er nog in 2020?

In 1995 voorspelde Kor Mollema dat 2003 een crisisjaar zou zijn, waarin aan de lopende band bedrijven met een goedgekeurde jaarrekening failliet zouden gaan. Zijn vooruitziende blik ontbrak het alleen aan precisie: hij zat er een jaar naast.

Nu, tien jaar later, doet Mollema opnieuw enkele voorspellingen over het vak. Zijn belangrijkste conclusie: de huidige accountantscontrole houdt op te bestaan en is in 2020 vervangen door een verklaring over de mate waarin organisaties 'in control' zijn. Deze *management-control ratings* worden niet meer afgegeven door accountants, maar door *certified rating auditors*, op vrijwillige basis. Eén van de belangrijkste oorzaken van deze teloorgang is volgens Mollema de gebrekkige IT-kennis van accountants. De auteur voorspelt nieuwe beursschandalen, veroorzaakt door computer-criminaliteit, computercrashes en cyberterroristen. De accountant staat er bij en kijkt ernaar, 'gemakzuchtig geworden door de ruggesteun van wettelijke dwang'.

Een verrassend perspectief. Terwijl iedereen steen en been klaagt over de stortvloed aan regels, beweert Mollema dat de accountant er alleen maar lui van wordt. NIVRA-voorzitter Frans van der Wel verwoordde het iets anders. Tijdens de Accountantsdag wees hij erop dat de regelgeving ons niet ontslaat van onze professionele verantwoordelijkheid.

'Makkelijk gezegd', hoor ik de beroepsbeoefenaar al zuchten. Want het maatschappelijk verkeer rekent ons toch in eerste instantie af op naleving van de regels. En ga er maar eens aanstaan met de duimdikke handboeken IFRS en nieuwe controlerichtlijnen van meer dan honderd paragrafen per stuk.

Maar we blijven stug ons best doen en de resultaten zijn helemaal zo slecht nog niet, zeker niet in vergelijking met andere professionele beroepen. Onderzoek toont bijvoorbeeld aan dat slechts elf procent van de cardiologen zich houdt aan de richtlijnen voor acute behandeling van hartinfarcten, doodsoorzaak nummer één. Ook accountants hechten aan professionele oordeelsvorming, maar een dergelijke mate van *non-compliance* is bij ons toch echt ondenkbaar.

Hoezeer we echter ook ons best blijven doen om de regels na te leven, de oorlog zullen we er niet mee winnen. Als Mollema gelijk krijgt belanden we als braafste beroepsgroep uiteindelijk in het graf, met een tas vol boeken en geprezen door regelgevers en toezichthouders.

Om dat te vermijden is het belangrijk om ons te concentreren op waar het écht om gaat: de effectiviteit van de controle. Mollema constateert fijntjes dat zijn *management-control rating* voor beleggers een bruikbaar middel is om hun investeringsbeslissing te ondersteunen, 'iets wat de oude dichotome accountantsverklaring nooit geweest is'.

Dat IT in de controle een steeds belangrijker rol gaat spelen, staat buiten kijf. *Real time auditing* met zelflerende neurale netwerken is binnenkort niet meer weg te denken, stelt Hans Verkruijsse, eveneens in dit nummer. Bent u er nog?

Ik wel, en hopelijk u ook. En wat mij betreft blijven we, tot ver na 2020. Maar dan moeten we wel bereid zijn om nieuwe kennis op te doen en onze gereedschapskist uit te rusten met geavanceerde instrumenten. Alleen zo komen we *back in the future*.

Gert Smit
algemeen directeur